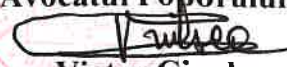

Aprob,
Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita desfășurată la Centrul de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ” din cadrul Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale din structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Centrul de Tip Familiar „ Alexandra-Violeta ” din cadrul Complexului de Servicii pentru Copilul cu nevoi speciale aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție, în sensul Protocolului opțional, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea anunțată sau inopinată a locurilor de detenție.

În acest sens, în temeiul art. 29³ lit. a) și art. 29⁷ alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la data de 15 noiembrie 2017, a fost efectuată o vizită la Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta” din cadrul Complexului de Servicii pentru Copilul cu nevoi speciale din structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, respectiv doamnele [redacted] expert, [redacted] consilier asistent social; domniile [redacted] psiholog consilier și [redacted] medic consilier; doamna [redacted] reprezentantul Organizației Neguvernamentale FACIAS - Fundația pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului.

Vizita a avut ca obiectiv monitorizarea tratamentului oferit persoanelor aflate în Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta”, a condițiilor de cazare și a modului de acordare a asistenței sociale, psihologice și medicale beneficiarilor.

Având în vedere obiectivul vizitei, membrii echipei de vizită au purtat discuții cu directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, domnul Dragomirescu Florinel, care s-a deplasat la Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta” împreună cu directorul adjunct al instituției. În cadrul discuțiilor, directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman a invocat faptul că, echipa de vizită din cadrul Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție

trebuia să se prezinte inițial la sediul acestei instituții pentru a informa cu privire la efectuarea vizitei.

De asemenea, domnul Dragomirescu Florinel a făcut referire și la alte vizite ale reprezentanților Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție desfășurate la centre aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, unde nici în acele ocazii, nu a fost solicitat acordul conducerii pentru a fi vizitate.

Totodată, domnul Dragomirescu Florinel a invocat faptul că, centrele de tip familial nu se supun monitorizării Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție deoarece, în accepțiunea sa, nu sunt locuri de detenție și că va solicita Ministerului Muncii și Justiției Sociale un punct de vedere cu privire la organismele care au competența de a monitoriza drepturile beneficiarilor din centrele aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman. Echipa de vizită a prezentat conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman scopul vizitei, împuternicirea emisă de Avocatul Poporului și prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ulterior, vizita a decurs în condiții normale de colaborare, iar la finalul acesteia, echipa s-a deplasat la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman pentru a prelua documentele solicitate în fotocopie, prilej cu care a fost purtată o ultimă discuție cu directorul instituției.

La întreveneri și pe durata întregii vizite a participat șefa Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale Alexandria, personalul de specialitate (psiholog, personalul de educație/recuperare și reabilitare și personalul de îngrijire), existând o colaborare cu personalul și pentru consultarea documentelor solicitate.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta” situat în municipiul Alexandria, strada Dunării, nr. 7, bl. 1613, sc. B, ap. 16, sc. C, ap. 30, județul Teleorman, este o structură de tip rezidențial, fără personalitate juridică care funcționează în cadrul Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale Alexandria din structura Direcției Generale de Asistență

Socială și Protecția Copilului Teleorman (fiind înființat în baza Hotărârii Consiliului Județean Teleorman nr. 58/2004), având o capacitate maximă de cazare de 16 locuri.

Complexul de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale organizat în structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, în regim de componentă funcțională a acesteia, fără personalitate juridică, are în componență patru servicii sociale, astfel: Casa de Tip Familial „Maria - Ioana”; Centrul de Tip Familial „Alexandra – Violeta”; Centrul de Protecție de Tip Familial a Copilului cu Handicap Sever “Rază de Soare”; Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Nevoi Speciale “Pinocchio”.

Centrul de Tip Familial „ Alexandra Violeta ” funcționează în două apartamente cu comunicare interioară, la parterul unui bloc, deține licență de funcționare provizorie pentru cele două apartamente pentru o perioadă de un an, începând cu data de 25.07.2017. Acreditarea în condițiile Legii nr. 197/2012, privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, a fost obținută începând cu data de 05.06.2014 de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, în calitate de furnizor de servicii sociale.

Misiunea generală a Centrului consta în furnizarea sau asigurarea accesului copiilor, pe o perioadă determinată, la găzuire, îngrijire, reabilitare, educație și pregătire în vederea reintegrării sau integrării familiale și integrării/includerii sociale.

Admiterea în Centrul de Tip Familial „Alexandra - Violeta” se realiza în baza măsurii plasamentului dispusă, în condițiile legii de către Comisia pentru Protecția Copilului Teleorman, a dispoziției de plasament în regim de urgență emisă de către directorul D.G.A.S.P.C. Teleorman, a ordonanței președințiale emise de către instanța judecătorească sau a sentinței civile emise de către instanța judecătorească.

Plasamentul copilului în cadrul Centrului se dispunea numai în situația copiilor pentru care nu era posibilă menținerea în familia de origine sau nu a fost identificată o măsură de protecție de tip familial, cu respectarea principiilor prevăzute de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată.

Încetarea măsurii de protecție se realiza prin hotărâre a Comisiei pentru Protecția Copilului Teleorman, prin hotărâre judecătorească, sau prin dispoziție a directorului general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman. Cel mai frecvent,

ieșirea din centru a copiilor avea loc la împlinirea vârstei de 18 ani, prin transfer într-un serviciu social pentru adulți din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman. **Nu au fost cazuri de copii care să fi fost adoptați, un număr extrem de mic putând fi integrați în familie din cauza afecțiunilor pe care aceștia le prezentau.**

Beneficiarii Centrului de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ” erau copii cu handicap/dizabilități, separați temporar sau definitiv de părinți, ca urmare a stabilirii măsurii plasamentului sau a plasamentului în regim de urgență, în condițiile legii.

La data vizitei, Centrul de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ” asigura rezidență unui număr de 16 copii (6 fete și 10 băieți) cu vârste cuprinse între 5 și 18 ani, încadrați în grad de handicap grav, tip de afecțiune: asociat. În Centru erau prezenți 5 beneficiari (3 într-un apartament și doi în apartamentul alăturat), ceilalți beneficiari fiind la grădinița sau școala specială. Beneficiarii proveneau din familii cu domiciliul în județul Teleorman (doi copii din mediul urban și 14 copii din mediul rural). Deplasarea spre unitățile școlare se realiza cu microbuzul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, iar la întoarcere cu microbuzul școlii, fiind însoțiți de personalul angajat.

Din cei 16 copii, 5 dintre aceștia au fost transferați de la asistent maternal profesionist, 4 copii proveneau din familie și 7 copii au fost transferați dintr-un alt serviciu social al D.G.A.S.P.C. Teleorman. Un număr de 11 copii dețineau Certificat de orientare școlară și urmau cursurile Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Alexandria; un copil urma cursurile Grădiniței Speciale pentru Hipoacuzici, sector 1 București; un alt copil urma cursurile Liceului Pedagogic „Mircea Scarlat” din municipiul Alexandria, fiind integrat în învățământul de masă și un copil urma cursurile Școlii Gimnaziale Speciale pentru deficienți de vedere București (beneficia de serviciile centrului numai pe perioada vacanței).

Referitor la structura organizatorică, numărul de posturi și categoriile de personal, potrivit Regulamentului de organizare și funcționare al Centrului de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ”, Centrul funcționa cu un număr de 16,50 salariați (conform organigramei și statului de funcții). Personalul care își desfășura activitatea în cadrul Centrului era angajat în cadrul Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale Alexandria. Astfel, personalul de conducere (șeful de complex), personalul de specialitate

(psiholog, medic, kinetoterapeut) și personalul administrativ deservea cele patru centre (*Casa de tip familial „Maria- Ioana”, Centrul de Tip Familial „Alexandra – Violeta”, Centrul de Protecție de Tip Familial a Copilului cu Handicap Sever “Rază de Soare”, Centrul de Recuperare pentru Copilul cu Nevoi Speciale “Pinocchio”*); educatorul, pedagogul de recuperare, asistenții medicali și infirmierele erau angajați permanent ai Centrului de Tip Familial „Alexandra – Violeta”. **Deși organigrama Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale Alexandria cuprindea și un post de asistent social, pentru toate cele 4 servicii sociale, la momentul vizitei postul era vacant. De asemenea, Complexul nu avea angajat logoped.**

Personalul lucra în ture de 8 ore, respectiv 12 ore, în funcție de programul de lucru stabilit pe categorii de personal.

Cu privire la verificarea condițiilor de cazare, au fost vizitate toate spațiile aferente celor două apartamente (situate la parterul unui bloc) în care funcționa Centrul de Tip Familial „Alexandra - Violeta”, constatându-se că erau prevăzute cu câte patru camere (luminoase și aerisite) cu comunicare interioară prin balcon, accesul realizându-se pe două intrări. Centrul dispunea de patru dormitoare (două cu câte 5 paturi și două cu 3 paturi), patru grupuri sanitare, două bucătării (una în care se prepara hrana și se asigura servirea mesei și cealaltă care se folosea numai pentru servirea mesei), două spații destinate activităților recreative, o cameră pentru primirea vizitatorilor și o cameră folosită ca izolator. Copiii erau repartizați în dormitoare pe grupe de vârstă, afecțiuni, precum și afinitățile create între ei.

Spațiile Centrului erau amenajate și mobilate corespunzător, fiind adaptate nevoilor copiilor (în dormitoare erau paturi personalizate, curate și confortabile, dulapuri pentru haine, măsuțe, scaune, covoare, perdele și televizoare). Copiii trăiau într-un mediu de tip familial corespunzător nevoilor lor specifice de viață și îngrijire. Fiecare copil dispunea de pat propriu și dulap. Toate paturile aveau lenjeriile curate, în camere și dulapuri era ordine. Lenjeria pentru pat, hainele beneficiarilor, obiectele de uz personal erau depozitate pe holuri. Dormitorul copilului care urma cursurile liceale era dotat cu birou, scaun, laptop cu acces la internet, o parte dintre acestea fiind obținute din sponsorizări și donații.

Echipa de vizită a remarcat că **pereții erau murdari și nezugrăviți. Accesul în unele spații era îngrădit de pragurile înalte. Băile prezentau igrasie, dușurile nu aveau pară, nu existau prosoape și obiecte de igienă, cum ar fi săpun și șampon.** La momentul vizitei, pe holul care asigura comunicarea între cele două apartamente erau depozitate gresie, faianță și alte materiale necesare reamenajării tuturor spațiilor. Pardoseala imobilului era acoperită cu parchet și mochete, iar băile, bucătăria și holurile cu gresie sau ciment. Imobilul era racordat la rețeaua energie electrică, apă potabilă și canalizare, iar încălzirea se realiza în sistem centralizat având instalate centrale termice racordate la rețeaua de alimentare cu gaze naturale a orașului.

De asemenea, echipa de vizită a constatat că îmbrăcămintea copiilor era variată și nu exista o uniformizare a echipamentului. Centrul deținea materiale educaționale și jucării adaptate nevoilor copiilor.

Centrul de Tip Familial „ Alexandra - Violeta ” deținea proceduri privind admiterea copilului în centru și evaluarea nevoilor acestuia; menținerea legăturilor cu părinții, familia lărgită și alte persoane importante pentru copil; protecția copilului împotriva abuzurilor; notificarea evenimentelor care afectează bunăstarea sau siguranța copiilor; rezolvarea cazurilor de absență fără permisiune; efectuarea, înregistrarea și soluționarea sesizărilor și reclamațiilor; controlul comportamentului; ieșirea copilului din centru.

Echipa de vizită a solicitat registrele care erau întocmite, fiind verificate: Registrul special de vizite, Registrul de sesizări și reclamații, Registrul de evidență a situațiilor de absență fără permisiune, Registrul de evidență a indemnizațiilor acordate copiilor și tinerilor la ieșirea din evidențele D.G.A.S.P.C. Teleorman, Registrul pentru evidența administrării medicației, Registoru predare-primire serviciu. **Nu au fost înregistrate incidente deosebite,** nefiind consemnate înregistrări în registrele specifice.

Din verificarea Registrului de vizite, s-a constatat că **beneficiarii erau vizitați foarte rar, unii dintre ei, o dată pe an sau o dată la doi ani, existau însă și beneficiari care nu primiseră nicio vizită în ultimii ani.** Un copil menținea legătura cu asistentul maternal profesionist de la care a fost transferat în Centru, un alt copil mergea în familie în vacanțe, iar patru dintre ei primeau vizite din partea părinților și bunicilor.

Sub aspectul reintegrării în familie, conform declarațiilor conducerii Centrului, **din anul 2015 până în prezent un singur copil a fost integrat în familie**, majoritatea fiind transferați în alte centre pentru adulți din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman la împlinirea vârstei de 18 ani.

Potrivit opiniei asistentului social din cadrul echipei de vizită s-a constatat **o implicare insuficientă în demersurile necesare pentru menținerea legăturii cu familia sau alte persoane importante pentru copil în vederea reintegrării acestuia în familie.**

Referitor la serviciile medicale acordate beneficiarilor cazați la Centrul de Tip Familiar,,Alexandra - Violeta", din documentele puse la dispoziție și verificate de medicul echipei de vizită a rezultat faptul că cei 16 copii cu vârste cuprinse între 5-18 ani erau diagnosticați cu diverse afecțiuni medicale și se aflau sub tratament medicamentos permanent la recomandarea medicilor specialiști.

Asistenta medicală de serviciu efectua zilnic un control epidemiologic de triaj al copiilor, rezultatele acestuia fiind consemnate în documentele medicale puse la dispoziția echipei de vizită; consultațiile medicale în caz de îmbolnăvire erau acordate de medicul de familie; asistenții medicali asigurau permanența în acordarea serviciilor medicale după un program de lucru de 12/24, 12/48 ore.

Documentele medicale specifice activității (fișe medicale, condici de medicamente, registru de tratamente, registru de schimb tură, registru aparat de urgență etc.) se găseau la sediul unității de cazare, într-un dulap asigurat cu lacăt, unde avea acces doar personalul medical.

Din verificarea documentelor s-a constatat că toți beneficiarii aveau întocmite fișe medicale unde erau consemnate în mod corespunzător consultațiile efectuate, având atașate și alte documente medicale (scrisori medicale de la medicii specialiști, analize de laborator, bilete de ieșire din spital etc.). Consultațiile medicale de specialitate (neurologie, psihiatrie, chirurgie și ortopedie pediatrică etc.), necesare pentru prelungirea scrisorilor medicale, pentru afecțiuni intercurente sau pentru cazuri de agravare a bolilor existente, erau asigurate prin programare telefonică și prezentarea copiilor, însoțiți de personalul medical, la unități medicale din municipiul Alexandria.

În ceea ce privește transportul copiilor la cabinetul medicului de familie sau pentru investigații și tratament de specialitate, acesta se realiza cu mașinile din dotarea D.G.A.S.P.C. Teleorman care deserveau exclusiv acest centru; urgențele medicale erau asigurate prin apelarea Serviciului Național Unic de Urgență 112.

În Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta” nu se practica contenționarea și nici nu existau mijloace specifice și recomandări medicale pentru practicarea acestei metode terapeutice.

Referitor la asigurarea tratamentului copiilor cazați la Centrul de Tip Familiar „Alexandra-Violeta”, medicul din cadrul echipei de vizită a constatat că aceștia beneficiau de medicamente gratuite, în baza prescripției medicale, eliberate de medicul de familie sau de medici specialiști; medicamentele și materialele sanitare erau achiziționate de personalul medical de la farmacia cu care D.G.A.S.P.C. Teleorman avea încheiat un contract de colaborare.

Medicamentele erau păstrate într-un dulap asigurat cu lacăt, în pungi individualizate pentru fiecare copil și erau distribuite conform prescripției medicale de către asistenta medicală de serviciu; medicamentele psihotrope erau păstrate într-un dulap separat, asigurat cu cheie. Echipei de vizită i-au fost puse la dispoziție documente care să ateste proveniența și gestionarea medicamentelor (referate, fișe de stoc, condică de medicamente etc.).

Analizele medicale și investigațiile paraclinice recomandate de medicul de familie sau medicii specialiști, erau efectuate în mod gratuit, în baza biletului de trimitere, la laboratoare din municipiul Alexandria.

Centrul de Tip Familiar „Alexandra - Violeta” era dotat cu un aparat de urgență cu medicamente și materiale sanitare conform baremelor în vigoare; imunizările copiilor, în conformitate cu prevederile Programului Național de Imunizare (PNI), erau realizate prin cabinetul medicului de familie; toti beneficiarii fuseseră imunizați împotriva gripei.

Cât privește asistența medicală în caz de urgențe medico-chirurgicale, medicul din cadrul echipei de vizită a reținut că, în cazul apariției unei urgențe medico-chirurgicale, personalul medical aflat la serviciu în acel moment acorda primul ajutor potrivit competenței și apela în funcție de gravitatea evenimentului, fie medicul de familie care se deplasa în

Centru pentru consultație și recomandări terapeutice, fie Serviciul Național Unic de Urgență 112 pentru transportul asistat al bolnavului la cea mai apropiată unitate de primiri urgențe.

Referitor la asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase, echipa de vizită a constatat că Centrul avea amenajat un izolator, unde să fie plasate în carantina și cazurile de boli infecto-contagioase cu potențial de răspândire la ceilalți beneficiari ai Centrului; în cazul apariției unor asemenea situații bolnavii erau internați în secția de boli infecțioase a Spitalului Județean de Urgență Alexandria. Nu au existat cazuri de boli infecțioase în anii 2016-2017, iar la data vizitei nu erau cazați în Centru copii diagnosticați cu boli infecto-contagioase.

De asemenea, din verificările întreprinse a rezultat faptul că în perioada 2016-2017 nu au fost înregistrate decese sau cazuri de suicid.

Referitor la alimentația beneficiarilor cazați la Centrul de Tip Familiar „Alexandra-Violeta”, echipa de vizită a constatat că hrana zilnică a copiilor cazați în această unitate era preparată în bucătăria centrului, de personal calificat (bucătari); copiii primeau 3 mese calde pe zi și două gustări la orele 10 și 16; meniul era întocmit de bucătar în colaborare cu asistentul medical și magazinerul, fiind avizat de șeful de centru.

Bucătăria era dotată cu aragaz, hotă, combină frigorifică, frigider, cuptor cu microunde, dulapuri pentru veselă etc.; starea de igienă și curățenie era corespunzătoare atât în bucătărie cât și în sala destinată servitului mesei (care era dotată în mod corespunzător cu mese, scaune, fețe de masă curate).

La data efectuării vizitei au fost servite la masa de prânz ciorbă de fasole cu costiță afumată, friptură de porc la cuptor cu piure de cartofi, iar la gustări mere, iaurt cu fructe și turtă dulce. Echipa de vizită a apreciat drept corespunzătoare calitatea hranei servită copiilor, însă s-a constatat că **nu existau prelevate probe alimentare, etichetate și păstrate într-un frigider separat, conform normelor sanitare în vigoare.**

Referitor la activitățile de asistență socială, asistentul social din cadrul echipei de vizită a constatat că **deși organigrama Complexului de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale Alexandria cuprindea și un post de asistent social, acesta era vacant, astfel că dosarele de servicii ale copiilor se aflau la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman.**

Verificarea dosarelor s-a realizat la sediul Centrului de Tip Familial „, Alexandra - Violeta ” în prezența managerului de caz al copiilor și a șefei centrului, constatându-se că pentru toți beneficiarii din centru a fost desemnat un manager de caz de la Serviciul Management de caz din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman. **Activitatea managerului de caz era limitată, având în vedere numărul mare de cazuri care îi erau repartizate (48 cazuri).** Au fost îndeplinite prevederile *Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului*, cu privire la condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a fi desemnat manager de caz, dar **nu a fost respectată condiția referitoare la numărul cazurilor active/manager de caz (maxim 30 de cazuri active), astfel că nevoile beneficiarilor nu puteau fi satisfăcute.**

Activitatea managerului de caz se axa în principal pe elaborarea documentelor specifice metodei managementului de caz în vederea instrumentării cazurilor și mai puțin pe interacțiunea directă cu beneficiarii sau cu familiile acestora pentru menținerea relației cu familia în vederea integrării/reintegrării lor.

Totodată, din verificarea dosarelor de admitere a copilului în centru s-a constatat că acestea cuprindeau următoarele documente: Proiectul Planului Individualizat de Protecție; Raportul referitor la ancheta psiho-socială a copilului; Planul de servicii, întocmit de Serviciul Public de Asistență Socială de la domiciliul copilului; Raportul de Evaluare Complexă, întocmit de Serviciul de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități, Certificatul de încadrare în grad de handicap și Certificatul de Orientare Scolară, după caz, fiind atașate, ulterior, celelalte documente elaborate pe perioada rezidenței în centru.

La admiterea în centru se desemna o persoană de referință, împreună cu care participa la întâlnirea cu managerul de caz. Echipa pluridisciplinară, constituită din șeful de centru, medic, psiholog, asistent medical, persoana de referință și un reprezentant al Serviciului de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilități, întocmea un program special de acomodare cu ceilalți copii și cu personalul, cu o durată minimă de două săptămâni. Perioada și programul de acomodare erau stabilite în funcție de particularitățile fiecărui copil, gradul de maturitate, tipului de dizabilitate.

În dosarul copilului se consemna durata perioadei de acomodare, evenimentele relevante, opinia copilului cu privire la persoana de referință – pe perioada de acomodare, la înlocuirea acesteia, pe parcursul șederii în centru – inclusiv motivul pentru care opinia copilului nu a fost consemnată.

În activitatea de asistență socială se utilizau următoarele instrumente de lucru: Procesul verbal de admitere a copilului în centru, care era semnat de șeful de centru, managerul de caz și persoana de referință; Planul Individualizat de Protecție structurat pe următoarele componente : prestații sociale, servicii pentru copil, servicii pentru părinți; Planurile individualizate de protecție (PIP) ; Planurile de abilitare-reabilitare a copilului cu dizabilități; Programele de intervenție specializată (PIS) dezvoltate în programe specifice, în conformitate cu legislația în vigoare.

Din verificarea dosarelor beneficiarilor Centrului s-a constatat că **o parte din dosarele copiilor nu conțineau contracte pentru acordarea de servicii sociale**, contrar prevederilor Ordinului nr. 73/2005 privind aprobarea modelului Contractului pentru acordarea de servicii sociale, încheiat de furnizorii de servicii sociale, acreditați conform legii, cu beneficiarii de servicii social. **De asemenea, o parte dintre contracte, deși se aflau în dosarele copiilor, nu erau semnate de către reprezentanții legali ai acestora.**

În dosarele copiilor, deși au fost identificate Planurile individualizate de protecție (PIP), Planurile de abilitare-reabilitare a copilului cu dizabilități, Programele de intervenție specializată (PIS) pentru: sănătate, socializare, dobândirea deprinderilor de viață independentă, educație, recreere/socializare și menținerea legăturii cu familia sau alte persoane importante și reintegrare în familie, s-a constatat că nu a fost evidențiată monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, deciziilor și intervențiilor specializate, deoarece documentele fie nu erau datate, fie nu conțineau consemnări referitoare la data revizuirii și nu exista o individualizare a consemnărilor lor fiind stabilite, în majoritatea cazurilor, aceleași obiective pentru toți beneficiarii copii fără o particularizare a nevoilor identificate.

Programul de Intervenție Specializat pentru menținerea și dezvoltarea legăturii cu părinții, familia lărgită și/sau alte persoane importante pentru copil, (re)integrare, cuprindea obiective structurate pe termen scurt, mediu și lung și activități referitoare la vizitarea

copilului la centru, găzduirea copilului de către familia naturală sau alte persoane importante, corespondență sau alte forme de comunicare cu părinții, transmiterea de informații referitoare la copil, inclusiv fotografii recente, consilierea părinților în vederea îmbunătățirii abilităților parentale.

Referitor la activitățile de recreere și socializare desfășurate de copii, în cadrul discuțiilor purtate cu reprezentanții Centrului aceștia au susținut faptul că, în afara ieșirilor zilnice în unul din spațiile de joacă din apropiere dotate cu balansoare, topogane, căsuțe, ansamble de joacă, erau realizate plimbări prin oraș, parc, la cofetărie sau la pădure; Un copil mergea cu colegii de clasă în oraș și la cinematograful; În Centru se organiza sărbătorirea zilelor de naștere ale copiilor și a sărbătorilor religioase.

Centrul dispunea de spații destinate activităților specifice vârstei, abilităților și gradului de handicap ale copiilor, sub supravegherea personalului de specialitate (pedagog de recuperare, educator, kinetoterapeut) după un program stabilit și afișat la sediul centrului, ținându-se cont de disponibilitatea copiilor.

Cu privire la acordarea asistenței psihologice, copiii din centru nu beneficiau de niciun tip de serviciu de asistență psihologică, consiliere psihologică, terapie și recuperare. Conducerea Centrului și psihologul angajat pentru Complexul de Servicii pentru Copilul cu nevoi speciale au susținut că persoana angajată pe funcția de psiholog are alte atribuții și că nu îndeplinește atribuțiile specifice psihologului. Deși fișa postului de psiholog detalia în prima parte atribuțiile de psiholog și era semnată de către acesta, atribuțiile specifice nu erau îndeplinite de către psiholog, activități principale precum întocmirea și completarea fișelor de evaluare psihologică, aplicarea metodelor psihoterapeutice, identificarea tulburărilor comportamentale, stimularea dezvoltării armonioase a personalității copiilor). Potrivit fișei postului, psihologul avea și atribuții de gestionar a centrelor, drept urmare îndeplinea atribuții precum gestionarea magaziei de alimente, materiale de întreținere, cazarmament și echipament, răspundea de gestionarea și păstrarea bunurilor, întocmea fișele de magazie, notele de recepție a tuturor materialelor și alimentelor procurate, calcula fișele zilnice de alimente, elibera alimente din magazie pentru 2-3 zile, întocmea bonurile de consum, deținea permis auto și transporta cu mașinile D.G.A.S.P.C. Teleorman alimentele, materialele de întreținere și copii din centrele

Complexului de servicii. Fișa postului era semnată de șeful de complex și avizată de directorul general adjunct al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleormă.

În Centrul de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ” erau găzduiți copii cu diagnostice psihiatrice și psihologice (ex. tulburare de spectru autist) care necesitau, însă nu beneficiau de nicio formă de psihoterapie și recuperare. În scrisorile medicale de la medicii specialiști (ex. neurolog) existau recomandări pentru consiliere psihologică și integrare colectivă, însă nici aceștia nu beneficiau de aceste servicii (o scrisoare datând chiar din a doua jumătate a anului 2017). De asemenea, în fișele întocmite de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională existau recomandări pentru terapii specifice (cognitiv-comportamentală) care nu erau respectate. Unele dintre fișele psihologice regăsite la dosarul individual nu conțineau recomandări pentru terapii ocupaționale, logopedie sau consiliere psihologică.

Totodată, în Centru erau găzduiți 3 copii care nu frecventau nicio formă de învățământ special, întreaga zi petrecând-o în centru sub supravegherea personalului din centru.

Printr-o selectare aleatorie au fost identificate dosare ale copiilor care nu conțineau nicio evaluare psihologică și nicio recomandare specifică.

Potrivit Standardului 4 (1) din Ordinului nr. 27 din 10 martie 2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copii cu dizabilități, emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție:

În cadrul serviciului pentru protecția copilului de tip rezidențial, fiecare copil/tânar este ocrotit în baza unui plan individualizat de protecție, care este dezvoltat în programe de intervenție specifică pentru următoarele aspecte: nevoile de sanatate și promovare a sanatații; nevoile de îngrijire, inclusiv de securitate și promovare a bunăstării; nevoile fizice și emoționale; nevoile educaționale și urmărirea obținerii de rezultate școlare corespunzătoare potențialului de dezvoltare a copilului; nevoile de petrecere a timpului liber; nevoile de socializare, inclusiv modalitățile de menținere a legăturilor, după caz, cu

parintii, familia largita, prietenii si alte persoane importante sau apropiate fata de copil si modul de satisfacere a tuturor acestor nevoi.

Evaluările psihologice ale copiilor necesare pentru comisia de încadrare în handicap, erau realizate de un alt psiholog din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman. Astfel, fișele de evaluare psihologică realizate în acest scop se aflau în conținutul dosarelor individuale. Unele planuri individuale de protecție erau semnate și de către psihologul complexului, deși aceasta nu avea calitatea de fi înscris ca membru al Colegiului Psihologilor din România, demers obligatoriu pentru a putea funcționa ca psiholog în cadrul oricărei instituții.

Cu privire la programele întocmite pentru fiecare beneficiar, psihologul din cadrul echipei de vizită a reținut că programele de abilitare/reabilitare kinetoterapie nu conțineau, data, semnătura și erau elaborate 2, 3 fișe anual. **Ultimele Programe de intervenție specializată pentru sănătatea copilului erau datate în anul 2014.** Programele de intervenție specializată pentru recreere-socializare nu erau complete. Programele speciale de acomodare nu conțineau data și nici perioada de desfășurare. Programele individuale specifice pentru menținerea și dezvoltarea legăturii cu părinții, familia lărgită și/sau alte persoane importante pentru copil și reintegrare nu erau completate corespunzător.

În cazul unor beneficiari, programele și planurile lipseau de la dosar. Într-un caz, ultimul plan de recuperare a copilului cu dizabilități era din anul 2015, programul special de acomodare nu conținea data și semnătura, planul individual de protecție era din anul 2011. Programele de abilitare/reabilitare kinetoterapie erau scrise de mână pe o jumătate de pagină, la fiecare 6 luni fiind reluată *"recomandarea pentru încălțăminte ortopedică"*. Nu exista o planificare a activităților sau registre, fișe întocmite cu privire la îndeplinirea unor activități. Programe de Intervenție Specifice (PIS) pe domeniul educație, la același beneficiar, era întocmit în anul 2011, iar data revizuirii apar doar anii 2012, 2013, 2014, 2015, însă nu exista nicio modificare a planurilor în ultimii 6 ani !

În cadrul întrevederilor cu copiii, aceștia nu au declarat existența unor conflicte cu personalul sau a unor situații de rele tratamente, folosirea violenței fizice sau verbale. De asemenea, s-a remarcat satisfacția copiilor față de condițiile de viață din Centru, de relația cu ceilalți copii și cu personalul angajat.

Nu au fost înregistrate cazuri de folosire a violenței fizice, pedepse fizice sau tratamente inumane și degradante asupra beneficiarilor, de către personal. Nu au fost cazuri de restricționare a accesului copiilor la TV sau pedepse corporale, utilizarea forței sau măsuri de contenționare și izolare.

3. Recomandări

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Tip Familiar „ Alexandra - Violeta ”

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Completarea tuturor dosarelor beneficiarilor cu contracte pentru acordarea de servicii sociale și semnarea acestora de către reprezentanții legali ai copiilor, așa cum este prevăzut în Ordinul secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 27/2004 pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial;
2. Atragerea de personal de specialitate (asistent social), fie prin inițierea demersurilor de ocupare a postului, fie prin încheierea unor contracte externe de prestări servicii cu cabinete individuale de asistență socială, în conformitate cu prevederile Legii nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare;
3. Modificarea fișei postului psihologului, astfel încât să cuprindă doar atribuții specifice cerințelor de psiholog;
4. Evaluarea psihologică și logopedică a copiilor și întocmirea unor programe de terapie și recuperare pentru copiii identificați cu aceste nevoi;

5. Evaluarea psihiatrică și psihologică a beneficiarilor cu diagnostic psihiatric (tulburare de spectru autist) și întocmirea unui plan de recuperare psihologică și psihopedagogică, includerea într-un program de terapie și recuperare pe ariile specifice, fie cu specialiști din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, fie cu colaboratori externi prin încheiere de contracte;
6. Evaluarea kinetoterapeutică și realizarea unor programele de reabilitare kinetoterapie pentru copiii cu aceste nevoi;
7. Efectuarea demersurilor educaționale pentru includerea într-o formă de învățământ special a copiilor care nu frecventează școala specială;
8. Intensificarea demersurilor privind reintegrarea familială și socială a beneficiarilor; Implementarea obiectivelor stabilite în Programele de intervenție specializate pentru menținerea relației cu familia în vederea integrării/reintegrării copiilor, prin dezvoltarea unor activități care să implice cât mai mult familia în viața copiilor, astfel încât să se poată realiza integrarea acestora în familie;
9. Întocmirea corespunzătoare a planurilor individualizate de protecție și a programelor de recuperare pentru copilul cu dizabilități și a programelor specializate, actualizarea lor și implementarea acestora, astfel încât să respecte prevederile Standardului 4 (1) din Ordinul nr. 27 din 10 martie 2004 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial pentru copiii cu dizabilități;
10. Asigurarea corespunzătoare a managerilor de caz/cazuri active în conformitate cu prevederile *Ordinului secretarului de stat al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului*, astfel încât nevoile beneficiarilor să poată fi satisfăcute;
11. Obiectivele stabilite în Programele de intervenție specifică vor fi individualizate pentru fiecare copil individual, având în vedere trăsăturile și nevoile specifice;
12. Monitorizarea și evaluarea periodică a progreselor înregistrate, deciziilor și intervențiilor specializate întreprinse în conformitate cu Programele de intervenție specifică și completarea tuturor documentelor cu data întocmirii și a revizuirii acestora;

13. Reamenjarea/reabilitarea tuturor spațiilor (dormitoare, băi, bucătării și alte spații comune prin zugrăvire, aplicare gresie și faianță și dotarea corespunzătoare a băilor, cât și eliminarea tuturor pragurilor existente în centru);

14. Prelevarea zilnică a probelor alimentare și păstrarea acestora într-un frigider separat, conform normelor în vigoare.

RECOMANDĂ

conducerii Direcției Generale pentru Asistență Socială Teleorman

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Efectuarea demersurilor necesare ocupării unui post de logoped pentru Complexul de Servicii pentru Copilul cu Nevoi Speciale;
2. Examinarea posibilității desemnării unui asistent social care își desfășoară activitatea în alte centre aflate în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman sau în cadrul Direcției care să acorde servicii de asistență socială beneficiarilor de la Centrul de Tip Familial „Alexandra - Violeta”;
3. Respectarea condiției referitoare la numărul cazurilor active/manager de caz (maxim 30 de cazuri active), astfel încât nevoile beneficiarilor să fie satisfăcute;
4. Intensificarea demersurilor privind reintegrarea familială și socială a beneficiarilor;
5. Verificarea periodică privind completarea corespunzătoare a dosarelor beneficiarilor, având în vedere că existau dosare care nu conțineau contracte pentru acordarea de servicii sociale, iar o parte dintre contracte, deși se aflau în dosarele copiilor, nu erau semnate de către reprezentanții legali ai acestora.